

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

4. De homicidio casuali & voluntario.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

quia plerunque nescitur an veniat talis ad occidendum, an rapiendum, tunc periculi declinandi causa, nisi damni homines acciri possint, impune occiditur.

§ Si quis ius habeat aggressorem vel raptorem occidendi defensionis causa, etiam aliis concessum esse vim passo opem ferre. Quin interdum obligatio incumbit, seu ex charitatis, (v. c. parentibus liberis) seu ex iustitiae lege, ut principes vias tutas à latronibus reddant. Vasalli, milites, famuli, eo pacto tacito conducto à dominis, ut Domini contra iniquos aggressores defendere teneantur.

CAP. IV.

De Homicidio Voluntario & Casuali.

✓ **H**omicidium aliud est casuale: (casu contingente) est, quod fit præter agentis intentionem sine voluntate fiat, siue illicitè, vacat omni culpa) aliud voluntarium, idque vel directè (ex proposito, & non impediendo mortem, si debueras, v. c. nauta) vel indirectè & interpretatiuè cum culpa, sed sine dolo, si dolosa occisio capitis diminutionem meretur. Nobiliores mitius puniuntur, & in Insulam deportantur.

Qualificatum homicidium (parricidium, & homicidium) grauius puniri solent.

Præterea aggrauatur homicidium voluntarium ex modo occidendi, V. C. per conductionem, & insidias, veneno; adimitur enim homini ius naturale sui defendendi, iuxta l. 1. Cod. de malef. Plus est hominem veneno extinguere, quam occidere gladio.

NB. Qui per quam culpam, quamuis latissimam

(non enim hæc æquiparatur dolo) hominem occidit, non ordinaria pœna homicidii, sed arbitraria iudicis afficiendus est; grauitas aut leuitas culpæ à iudice æstimanda est.

Qui in amentia, somno, ebrietate inuoluntaria & inculpata hominem occidit, extra culpam & pœnam est. Talis ebrietas est Noe, Gen. 9. Qui verò voluntariè & culpabiliter se inebriauit, & in ebrietate consuetudinem rixandi perspectam habens, homicidii periculum suspicatus fuerat, propter peccatum intemperantiæ & iniustitiæ pœnæ arbitrarie iudicis subiectus est. Ratio, quia tale homicidium non est ex proposito siue voluntarium directè, sed indirectè tantum, & in causa sua culpabile. Quare si quis cognitam habens suam propensionem, id eo se inebriasset, vt hominem occideret, secuto effectu ordinaria pœna afficiendus foret, teste Co-uarruv.

Quod si quis culpate se inebriauit, sed de homicidii periculo nihil suspicatus, nec inclinatus ante ad pugnam, non est pœna afficiendus. Ratio; Tale homicidium neq; est directè voluntarium, vt patet, nec indirectè, & in causa; nam vt aliquid voluntarium censetur, necesse est, effectum vt plurimum, & frequenter coniunctum esse cum aliqua voluntaria operatione, alioquin non censebitur effectus per se & secundum intentionem virtuales; sed casualis ac per accidens. Atqui hominis occisio raro cum ebrietate coniuncta est. Ergò non voluntarium sed casuale & inculpabile homicidium censei debet; ita excusatur factum Loth. Gen. 9. Quod si in aliqua Republ. consuetudo ebrios puniendi, ob euentum homicidii in externo foro pœnam augeri.

Qui

- 3 X Qui malitiose impedit ne fetus concipiatur, aut conceptus animetur, non verè, sed quasi homicidium committit, & mortaliter peccat. Ratio, Homicidii festinatio est, prohibere nasci. Nec refert, natam qui eripiat animam, an disturbet nascentem. Homo est, qui futurus est, nam fructus in semine est. Qui autem fetum animatum enecat, verè homicida est, & efficitur irregularis. Communiter autem masculus accipit animam rationalem quadragésimo die à conceptione, foemella 80.
- 4 Si fetus in animatus est, facilius permittitur propter matris salutem, medicum eum expellere. Ratio, quia tali modo fetus est quodammodo aggressor, seu causa efficiens materni obitus, igitur eum abigere inanimatum, naturali iure licet. Tum si medicinae tales sint, quae directè tendunt ad fetus occisionem, puta venenum adhibere nunquam licet, cum hominem innocentem directè & per se occidere nefas est. Medicinae autem directè ordinatae ad sanitatem matris, licet per accidens timeatur occisio fetus. V. C. Sectio venæ purgationes licet adhibere; si certo putetur mater cum prole moritura. Ratio, quia innocentem per accidens & præter intentionem in casu necessitatis occidere, à recta ratione alienum non est. In proposito autem casu occisio maximè per accidens contingit. Quod si (quod tamen vix possibile) crederetur fetus matre moriente viuum nasciturum & expectandum fore, tunc ordo charitatis postularet, ut mater abstinere à medicamentis, etsi moritura, & in vita spiritualis (quae meritò præferenda corporali matri) præservaretur.
- 5 Suadens aut mandans homicidium iniustum fieri, crimine & pœnis patrati homicidii tenetur. Quod si mar-

si mandatum quis reuocauerit ante executionem coram mandarario, liber est ab irregularitate.

NB. Inter mandantem & consulentem dispar ratio est, quia mandatum fit in gratiam mandantis; consilium autem datur in gratiam capientis, & ante dispositi ad homicidium. Vnde sequitur, si suadeas Titio occidere, qui antea tale propositum firmiter conceperat, quod nihil efficias: Sin verò mandes ad Effectum, efficis, vt tuo nomine homicidium fiat, tibi que vt causæ adscribatür.

Qui homicidium suo nomine patratum, postea 6
ratum habet, licet alius iuris pœnas, v. c. excommunicationis censuram incurrat, non tamen irregularitatem, quæ solum macula & non pœna, neque damni refarciendi obligationem. Ratio reg. 10 in 6. *Rationem retrotrahi, & mandato non est dubium equari.* Quod si quis homicidium non suo nomine patratum approbet, non censetur ratificare: Ratio, quia *nemo ratificare potest, quod suo nomine gestum nõ est.* cum quis de sent. excom. in 6.

Qui hominis necem cum facile posset impedire, 7
negligit, irregularitatem non contrahit, nisi ex iustitia obligatus fuerit ad defendendum. Non enim talis peccat contra iustitiam, cum homicidium non committatur, nec irregularis sit, tamen peccat contra charitatem.

Quædam personæ specialiter obligatæ sunt ad 8
impediendam necem iniustam, id est, principes, parentes.

NB. Medicus Homicida est, si cum posset impedire mortem infirmi, & negligat, si que irregularis.